

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni dašek posebej. — Slovenski Narod vsakega meseca v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knafova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg št. 8. — CELJE, Kocenova ul. 2. — Tel. 190.
NOVO MESTO, Ljubljanska c., tel. št. 26. — Jesenice, Ob kolodvoru 101. —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10.351.

ZAKLJUČEK TEKEM V MONTEVIDEOU

Ameriška javnost obsoja surovo igro Uruguaycev — Demonstracije v Buenos Airesu proti Uruguaycem — Krvavi spopadi s policijo

Montevideo, 31. julija. Včeraj se je odigrala zaključna tekma za nogometno svetovno prvenstvo med Uruguayjem in Argentino. Po ostri in zelo surovi igri je zmagovalno moštvo Uruguaya v razmerju 4:2 in si s tem priborilo naslov svetovnega prvaka. Izid tekme je sprejela ameriška javnost s dokaj deljenimi občutki. Večina ameriške javnosti ostro obsoja surovo igro Uruguaycev ter naglašja, da je njihova zmaga nezaslužena. V veliki meri jim je pomagal tudi sodnik.

V Buenos Airesu je prišlo zaradi izida tekme do krvavih uličnih nemirov. Pred redakcijami listov se je zbrala ogromna množica občinstva, ki je napeto pričakovalo poročilo o izidu tekme. Ko se je zvedelo za rezultat in so se razširile tudi vesti, da so dosegli Uruguayci zmago le s svojo surovo igro, so začeli Argentinci burno demonstrirati. Neko skupino uruguayjskih žensk, ki je hotela proslaviti zmago s manifestacijo po mestu, so napadli s kamenjem. Demonstrantje so nato krenili

pred uruguayjski konzulat, ga obmetavali s kamenjem in docela demolirali. Konzul se je moral zateči na policijo. Policijski oddelki, ki so bili poslani, da razkrope demonstrante, so bili prešibki. Množica jih je s kamenjem in palicami poglajala v beg. Nastopiti je moralo vojaštvo, ki je še le z uporabo orožja razkropilo množice in vzpostavilo red. V borbi, ki se je razvila pozno ponoči, je bilo ož. g 10 oseb teže ranjenih. Nad 100 oseb je bilo aretiranih.

Zakaj je bil Voldemaras interniran?

Izjava litovskega ministrskega predsednika Tubalisa — Voldemaras bi se rad izselil na Poljsko

Kovno, 31. julija. Vsa javnost v Litvi razpravlja v zadnjem času o internaciji bivšega litovskega diktatorja profesorja Voldemarasa kot najaktualnejši zadevi. Voldemaras je v najnovejši zgodovini Litve igral zelo veliko vlogo. Takoj po njegovi internaciji so zastopniki tiska zaprosili litovskega ministrskega predsednika Tubalisa za informacije. Izjavil jim je, da obstoji v Litvi zakon o obsednem stanju, po katerem ima vlada pravico izgnati iz Kovna v drugo mesto in preko meje vse osebe, ki s svojim delom rušijo javni red in mir v državi. Tudi Voldemaras je bil izgnan na podlagi tega zakona. To bi se po mnenju ministrskega predsednika Tubalisa moralo zgoditi sicer že prej, ker je za to dajalo povoda vse njegovo delo, vendar pa se je pričakovalo, da bo izpremenil svojo taktiko. Namesto tega je prišel v zadnjem času izredno ostro nastopiti proti zakonskim predpisom. Neposrednih vzrokov za internacijo je bilo več. Tako se je pred dnevi pojavil v listih razgovor z Voldemarasom, ki je iz-

javil, da bo še nadalje živel državno stanovanje na podlagi pogodbe, ki je bila sklenjena med njim in min. predsednikom. Take pogodbe pa ni in je bila njegova izjava lažljiva.

Litovski politični krogi govorijo, da se je že precej časa vršil proces politične izolacije Voldemarasa, ki je padel iz ene pogreške v drugo, zaradi česar so ga pričeli zapuščati tudi njegovi najbolj vneti pristaši. To je mnogo pripomoglo, da je uspel ukrep litovske vlade. Zato je tudi fizična izolacija Voldemarasa minila brez kakih posebnih pretresljajev.

Kovno, 31. julija. Bivši ministrski predsednik Voldemaras je naprosil litovsko vlado, da se sme izseliti na Poljsko. Litovska vlada je seveda napravila te prošnje zelo rezervirano. V Kovnu so bili včeraj očitno od oficijozne strani razdeljeni letaki, v katerih je bil objavljen zdravniški komunik, ki označuje bivšega diktatorja za megalo-mana. Aretacije bivših sodelavcev Voldemarasa se nadaljujejo.

Špekulanti v potresnem ozemlju Italije

Pojavili so se prodajalci amuletov, ki slepijo lahko- verno ljudstvo — Zaplenjeni pastirski listi

Rim, 31. julija. Potresno katastrofo, ki je zadela južno Italijo, izkoriščajo razni špekulanti, ki skušajo na račun ljudske neumnosti in lahkovernosti dobiti dobiček. V potresnem ozemlju so se pojavili razni prodajalci čudodelnih molkov, svetin in drugih slanih predmetov, ki da obvarujejo lastnika pred vsako nevarnostjo. Celo nekateri škofje so se povzpeli tako daleč, da so izdali pastirske liste, v katerih slikajo potres kot posledico brezboštva in nemoralne ženske mode. Vlada je zato odredila ostre protukrepe ter je zaplenila vse takšne pastirske liste. V potresnem ozemlju je vlada nabila razglase, v katerih opozarja prebivalstvo, naj ne naseda sleparjem, marveč naj se v vseh zadevah zanjno obrača na oblasti.

Hamiltonovo pismo naj bi bilo vsake-mu potresnemu raziskovalcu »Vade me-cum«, ako hoče najnovejši potres v južni Italiji opisati v luči modernega potresne-ga raziskovanja. Tudi za to, kakor za prvo zasilno pomoč bi bila potrebna izdat-na sredstva, s katerimi bi se za vse ustva-rilo delo, koristno poznejšim pokolenjem. Pri tem ostaja Hamiltonovo pismo nesmrtno, ker je dalo pobudo, kako se mora ogromen potresni dogodek opisati v korist poznejših pokolenj.

Kolikor se more posneti iz poročil listov in vesti o posetu italijanskega kralja v najbolj porušeni pokrajini, kaže ta oba velika potresna dogodka veliko sličnost, ki pa se more šele tedaj natančno presoditi, ako se raziskovalcu na razpolo-go tako izčrpano poročilo, kakor je bilo Hamiltonovo z risbami in zemljevidi.

Zato apeliraj na merodajne znanstve-ne kroge k takojšnji znanstveni preskavi potresnega ozemlja, preden bodo izginile posledice potresa. Najnovejši potres v južni Italiji, ki je morda zahteval nad 15.000 smrtnih žrtev, zahteva popolno raz-jasnitev celotnega poteka in posledice te svetovne katastrofe, ki je porušila cela mesta.

Prof. dr. A. Belar.

Radiofonsko poročilo o potresu v Italiji

Rim, 31. julija. AA. Poročajo iz Civita Vecchia, da so na Marconijevi jahi »Elec-trac«, ki je vsidrana na odprtem morju iz-vedli zanimiv radiofonski poskus. Dva ame-riška novinarja sta javila v New York brez-žično izbrano poročilo nedavnega potresa v Južni Italiji. Poročilo je trajalo 15 mi-nut. Čuli so ga dobro v vsej severni Ame-riki.

Omejitev proizvodnje mamil

Stališče naše vlade o omejitvi proizvodnje opija

Beograd, 31. julija. AA. V začetku de-cembra t. l. se sestane v Ženevi mednarodna konferenca za omejitev proizvodnje opoj-nih drog. Društvo narodov je povabilo na to konferenco vse zainteresirane države. Ker se med temi državami nahaja tudi Jugoslavija, je minister za trgovino in in-dustrijo Juraj Demetrovič po zaslišanju opijskega odbora formuliral naše stališče do načrta o omejitvi proizvodnje opojnih drog. To stališče se na kratko lahko izrazi v naslednjih točkah:

1. Naša kraljevina ni protivna principu omejitve proizvodnje mamil, vendar sma-tra, da je treba pri izvajanju tega principa upoštevati tudi gotova dejstva.

Mednarodni dijaški misijonski kongres v Ljubljani

Beograd 31. julija. V času od 7. do 12. septembra se bo vršil v Ljubljani pod po-roviteljstvom zagrebškega nadškofa dr. Bauerja mednarodni dijaški misijonski kongres. Udeležili se ga bodo katoliški di-jaki raznih evropskih držav.

Nadvojvoda Leopold Salvalor za- hteva od Zite odškodnino

Dunaj, 31. julija. Newyorški odvetnik Gilman je poslal bivši avstrijski cesarici Ziti dopis, v katerem zahteva od nje kot predstavnice bivše habsburške dinastije, 50.000 dolarjev odškodnine za svojega klijenta, bivšega nadvojvoda Leopolda Sal-vatorja, ki so ga po krivem osumili, da je

ukradel ogrlico nadvojvodinje Marije Te-rezije. Če bi Zita to zahtevo odklonila, bo Gilman tožil Otona, čim bo proglašeno za polnoletnega.

Sabljaška tekma med Češkoslova-ško in Jugoslavijo

Subotica, 31. julija. Na poti iz Češko-slovaške je došel včeraj v Subotico pred-sednik sabljaškega saveza, polkovnik Jo-sifović, ki se je z našim moštvom udeležil v pšljanu sabljaške tekme med Jugoslavijo in ČSR. Tekma se je končala z rezultatom 9:7 v korist češkoslovaške. Naše moštvo je v inozemstvu nastopilo prvič in je do-seglo razmeroma lep uspeh. Sklenjeno je bilo, da se bodo prihodnje tekme vršile iz-menoma v češkoslovaški in jugoslovski, ta-ko da se bo tekma prihodnje leto vršila v naši državi, bržkone na Bledu.

Osamosvojitev Kanade

Montreal, 31. julija. Zaradi velike zmage konservativcev se je volilna napetost zad-njih dni poglobila. Vse politične stranke so objavile novi vladni podpora. Novi mini-strski predsednik Bennett je odločen pri-staš popolne osamosvojitve Kanade od Ze-dinjenih držav in bo skušal novo kanadsko carinsko tarifo prilagoditi koristim Kanade ne glede na akcijo inozemskih držav. Na prihodnji imperijalni konferenci bo Ben-nett jasno izrazil željo Kanade po svo-bodni trgovini. Ker ima nova vlada 30 glas-ov večine nad vsemi strankami, bo ne-dvomno lahko izpolnila svoje obljube.

Stavka francoskih tekstilnih delavcev

Pariz, 31. julija. AA. Minister za delo je dal danes v vprašanje stavke delavcev zaradi zahtev v pogledu socialne-ga zavarovanja izjavo, v kateri je de-jal, da se ne bo pustil vplivati po stav-kujočih delavcih. Stavka da komaj 80 tisoč delavcev, medtem ko je vpisanih v bolniški blagajni okoli 8 milijonov de-lavcev. Poleg tega so delavci v neka-terih krajih zopet pristopili k delu. Da-lje je minister dejal, da so ga stavku-joči delavci iz Lilla zaprosili za avdi-jenco.

Pariz, 31. julija. Delovni minister je iz-javil novinarjem, da je vlada odločena ne-glede na odpor delavstva, izvesti reformo socialne zakonodaje. Do stavke bi prišlo ne glede na to reformo, ker je draginja prevelika.

Nadaljevanje Briandove akcije

Pariz, 31. julija. Sedaj, ko je sprejelo francosko zunanje ministrstvo vse odgo-vore na Briandovo spomenico o osnovanju unije evropskih držav, se vrše posvetova-nja, kako nadaljevati to akcijo. Briand se zaenkrat še ni odločil, da li bo predložil rezultate te ankete jesenskemu zasedanju plenuma Društva narodov, ali pa posebni konferenci držav, ki so izjavile, da so pri-pravljene sodelovati pri snovanju te nove evropske institucije. Njegova odločitev pa bo najbrže padla že v bližnjih dneh ter bo o njej izdan poseben komunik, ki bo vse-boval tudi kratek resume vseh odgovorov.

Tudi Macdonalda rušijo

London, 31. julija. »Daily Telegraph« javlja, da se v socialističnih krogih pri-pravlja pokret, ki hoče v vodstvu delavske stranke nadomestiti Macdonalda s kakim drugim politikom. Kot naslednik se imenu-je Henderson.

Rumunska vlada odklonila poset Besedowskega

Bukarešta, 31. julija. »Lupta« poroča, da je pobeželi sovjetski diplomat Besedov-ski prošil rumunsko vlado za dovoljenje, da bi smel imeti v raznih večjih rumun-skih mestih predavanja o postopanju so-vietov in o komunistični politiki. Keč bi se mogla ta predavanja in bivanje Besedov-skega v Rumuniji različno tolmačiti, je ru-munska vlada dovoljenje odklonila.

Nemški polet preko Atlantika

Berlin, 31. julija. »Lokal Anzeiger« po-roča, da sta nemška letalca Hirt in Weller, ki se nahajata na prekoceanskem poletu, preletela prvo etapo. Dosegla sta Calda-dares, južno od Islanda, ter nadaljujeta po-let proti Labradorju.

Mlad zločinec na zatožni klopi

Sremska Mitrovica, 31. julija. Danes se je pričela pred tujakšnim sodiščem raz-prava proti učencu 3 razreda tukajšnje gimnazije Nikoli Rokiću, ki je meseca fe-bruarja ob zaključku semestra streljal na svojega razrednika prof. Milana Perence-viča ter ga hudo ranil. Razprava bo tajna.

Francoski glas proti Poljski

Senzacionalna izjava francoskega poslanca Daucata o nemško-poljskih odnošajih

Pariz, 31. julija. Levičarsko meštanski list »Volontaire« objavlja članek poslanca Daucata, ki se bati s poljsko-francoskimi odnošaji. Članek je pisan precej ostro proti Poljski, ki ji očita, da zlorablja svoje pri-jateljstvo s Francijo proti Nemčiji. Poljska si mora biti na jasnem, da Francija zaradi poljskih interesov ne bo riskirala vojne z Nemčijo. Priznati mora, da je nemško-poljska meja nenevarna in nevzdržna. Poljski koridor skozi nemško ozemlje je tvorba, ki ji ni primere na vsem svetu. Poljski izgo-vor, da ne more živeti brez morja, ne drži. Tudi Svica in Češkoslovaška nimata morja, pa se kljub temu gospodarsko sijajno raz-

vijata. Od poljsko-francoskega zavezništva ima koristi samo Poljska, dočim je za Fran-cijo bilanca tega zavezništva absolutno pa-sivna. Vojška podpora Poljske za Francijo sploh ne pride v poštev. Pisec končno na-svetuje Poljski, naj se spozume z Nem-cijo bilanca tega zavezništva absolutno pa-Poljsko katastrofalne posledice. Nemčija in Rusija bi jo zmele kakor dva mlinska kam-na. Članek končuje z ugotovitvijo, da je bi-lo potrebno, da se vse to enkrat pove in natoči poljski in francoski javnosti čisto vino, ker nima štepomišenje nikakega smi-sla in bi lahko škodovalo i Franciji i Polj-ski.

Zrakoplov »R 100« v Ameriki

Angleški zrakoplov je brez težkoč preplul Atlantski ocean in leti proti Montrealu

London, 31. julija. Angleški zrako-plov »R 100« napreduje stalno na poletu v Kanado. Včeraj ob 17. uri poletne-ga časa je bil zrakoplov oddaljen 500 milj od Belleisles v Novi Škotski. Tako je preletel že 2000 milj od 3242. Nad ustjem reke St. Lawrence je globoka depresija, kar bo lahko povzročilo na-sprotno vetrove. Ob 19. uri je prispelo poročilo, da je zrakoplov 256 milj od Belleisles.

Montreal, 31. julija. Angleški zrako-plov »R 100« je snoči ob 19. preletel Detroit in Belleisle ter leti v smeri proti Montrealu. Ob 23. uri je sporočil, da

je na 53. stopinji severne širine in 53 stopinji zapadne dolžine, oddaljen kakih 130 km od Belle Isleja.

Rim, 31. julija. AA. Radiotelegrafska poročila z Atlantskega oceana potrjujejo, da leti angleški zrakoplov »R 100« po-vsem regularno proti svojemu cilju. V Montrealu bo prispel 7 ur pred napoveda-nim časom.

Montreal, 31. julija. AA. Ker je zrako-plov »R 100« zaradi ugodnih vremenskih okolištin pospešil svoj polet, pričakujejo letalski krogi, da bo pristal v Montrealu že danes popoldne

Tragična smrt angleškega letalca

Truplo letalca Hooka, ki se je ponesrečil na poletu v Avstralijo, so našli razjedeno od zveri

London, 31. julija. Kakor poroča dopis-nik »Daily Mail« iz Rangoona, je evropska rešilna ekspedicija, ki je iskala letalca Hoo-ka, po dolgotrajnih naporih našla njegovo truplo v bližini Prome 300 milj severo-vzhodno od Rangoona.

Letalec Matthews je letel, kakor znano, z Hookom iz Londona v Avstralijo. Pri Pro-mi sta se letalca ponesrečila. Matthews je odšel iskat za ranjenega tovariša pomoč, ko pa se je vrnil, niso mogli najti Hoo-

kovega trupla, ker ga je odnesla voda. Končno se je posrečilo ekspediciji, da je našla od ponesrečenega letalca skoraj sa-mo še okostje. Zdravniki menijo, da je ne-srečni letalec po nesreči kmalu izdihnil. Njegovo truplo je bilo že popolnoma ob-jedeno od zveri. Ponesrečeni letalec zapu-šča mlado ženo in dva otroka, ki so upali do zadnjega trenutka, da ga bodo rešili.

Kraljeva zahvala banskemu svetu

Ljubljana, 31. julija. AA. G. ban drav-ske banovine inž. Dušan Sernec je pre-jel naslednje pismo:

»Nj. Velikosti je sprejel z zadovolj-ivostjo izraze udanosti in zvestobe, ki so bili odposlani o priliki izročitve de-kretov novoimenovanim članom ban-skega sveta dravske banovine, in jim je blagovolil naročiti, naj Vam in novoiz-voljenim svetnikom izrečem zahvalo!« — Minister dvora: Jeftič.

Hudi vaški prepeči v Španiji

Pariz, 31. julija. AA. Havas poroča iz Santiaga v severni Španiji, da je za časa neke vaške veselice prišlo do spopada med vaškimi mladeniči. Pri preteku, ki je na-stal, je bilo več oseb ubitih ter 20 ljudi ranjenih, med njimi nekateri hudo.

Briand kandidat levice za predsednika republike

Pariz 31. julija V listu »Populaire« javlja Leon Blum, da je Poincaré dal pobu-do za to, naj bi se Briand predlagal pri vo-litvah novega predsednika republike kot naslednik Doumerguea. Tardieu pa predla-ga lotarinskega senatorja Lebruna, ki je predsednik vojaške komisije senata. Zdi se, da ga lansirajo kot zaupnika desnice proti Briandu.

Borzna poročila.

LBULJANSKA BORZA.

Devize. Amsterdam 22.71. — Berlin 13.46 — 13.49 (13.475). — Bruselj 7.8948. — Budimpešta 9.8877. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 795.87 — 798.77 (797.37). London 274.61. — Newyork 56.275. Pariz 221.90. — Praga 166.73 — 167.53 (167.13). — Rest 294.35 — 296.35 (295.35).

Pred vseslovanskim gasilskim kongresom

Gasilska vzajemnost med severnimi in južnimi Slovani

Ljubljana, 31. julija.

Naši mili bratje Čehi so bili že pol stoletja pred svetovno vojno pravi mojstri v organizacijskem pogledu, naši vzgledni učitelji in voditelji. Dali so nam Tyrša in Fügnerja, ki sta nas vzgojila s svojim Sokolom v pravem narodnem duhu, ki nas je krepil telesno in duševno v odporu proti potujčevanju, pripravljajoč nam svobodo in lepoto naše prave in neodvisne jugoslovanske domovine, kraljevine Jugoslavije.

Poleg sokolske je bila tedaj tudi že gasilska organizacija med našimi severnimi brati visoko razvita. V Slovenski Gasilski Zvezi so bili združeni po deželah: Čehi, Moravci, Šlezijci in Galici. V ta bratovski krog so združili še tedanje kranjske in spodnještajerske Slovence. Mi začetniki smo se s pridom učili od teh vztrajnih mojstrov, kako je vezbati gasilstvo v tehnični in organizacijski smeri, pa tudi ga vzgajati v narodni zavesti. Tekom zadnjih desetletij smo v nemo in marljivostjo posnemali svoje vzorne mojstre ter tako postali vredni učenci svojih učiteljev, kakor nam danes tudi priznavajo. Številčno šibki Slovenci smo se jih oklenili z velikim zaupanjem, a oni so nas sprejeli kot svoje brate po krvi ter nas negovali in bodeli s pravo bratško ljubeznijo, kar se vedno bolj stopnjuje, dasi smo ločeni po začrtanih mejah. Ljubav za ljubav, zvestoba za zvestobo je njih geslo in naše, kateremu ostanemo verni za vedno. Gasilska duša pozna samo ljubezen do trpečega bližnjaka, a prava slovanska pa še podvojeno bratovsko. Brezmejno se veselimo njihovega prihoda med nas ter jim kličemo priskočno dobrodošlico.

Someščani!

Jutri bo prvi dan gasilskih kongresnih slavnosti! Iz Jugoslavije in iz inozemstva bodo prispele v Ljubljano množice gasilcev in zastopstva gasilskih zvez in raznih držav. Naša dolžnost je, da jih kar najpripravljenost in najdostojnejše sprejememo!

Someščani! Obračam se do vas s prošnjo, da greste našim milim gostom v vsem na roko, da jim izkažete pristno našo jugoslovansko gostoljubnost, v pozdrav pa okrasite svoje domove s cvetjem in zastavami.

Naša bela Ljubljana naj pokaže svoje veselje in zadovoljstvo, da more sprejeti v svojo sredo toliko številno domačih in inozemskih najodličnejših predstavnikov pravega človekoljubja.

Josip Turk, starosta JGZ.

Poziv narodnemu ženstvu

Narodno ženstvo se udeležuje v soboto, dne 2. avgusta ob 9. uri dop. slavnostnega občnega zbora prostovoljnega gasilnega

in reševalnega društva v Ljubljani in razvija ter blagoslovitve društvenega prapora. Zbirališče ob 8.30. uri pred Mestnim domom. — V nedeljo, dne 3. avgusta se udeležijo naše ženstvo oficijelno slavnostnega zasedanja Vseslovanske gasilske zveze v zborni dvorani univerze ter slavnostnega sprejema vsega gasilstva. — Zbirališče ob 8.30. zj. pred univerzo na Kongresnem trgu. — Vseh navedenih prireditve se naj udeležijo ženstvo v narodnih nošah. — Dalje vabimo naše narodno ženstvo, da poseti v čim večjem številu tudi druge prireditve, ki se vrše v slavnostnih dneh v Ljubljani.

Važna navodila

Vseslovanski gasilski kongres, železniški odsek, opozarja župne in društvene načelnike ter voditelje skupin, ki prihajajo z vlaki, naj se ravnajo po teh navodilih, da se bo lahko vzdržal red. Pri žigosanju legitimacij, da ne bo prevelik naval. Od vsake skupine naj pobere po en član legitimacije in jih prinese v pisarno žigosat.

Informacijske pisarne bodo na sledečih krajih. Od 1.—5. avgusta podnevi in ponoči od 14. ure naprej na kolodvoru in v Mestnem domu. V nedeljo dopoldne na kolodvoru, v Mestnem domu in na Kongresnem trgu. V nedeljo popoldne na telovadnici »Ilirija«, v Mestnem domu in na kolodvoru.

Za razne izlete po območju ljubljanskega direktorja Gorenjsko, Dolenjsko, Notranjsko itd. za vse izletnike brez izjeme v uniformi ali civilu se dobe v zletni pisarni na kolodvoru in v Mestnem domu proti plačilu 4 Din legitimacije in zletni znaki po 4 Din.

Stanovanja za gasilce

Ker se v zadnjih dneh oglašala veliko novih tujecev, se ljubljansko meščanstvo vlijudno naproša, da prijavi stanovanjske mu odseku, ki posluje na glavnem kolodvoru (tel. št. 2720), čim večje število sob.

Tisoč in ena noč

nam bo pričarana v soboto večer na divnem ognjemetu, ki ga priredi ob 21. na spornem prostoru SK Ilirije poleg gorenjskega kolodvora odbor slovan. gasilskega kongresa. Za prireditve vlada veliko zanimanje. Poleg šeststih raket, ognjenih strel, žarečih solnc, Niagara slapa, rimskih sveč, palm, bengalčnih luči itd., bo vzbujala posebno pozornost velika žareča slika Nj. Vel kralja Aleksandra, pokrovitelja kongresa, ter slike gasilskega patrona svetega Florjana in gasilca v polni opremi. Vstopnice se dobijo v trafikah: Praprotnik, Presernova ulica; Sever, Selegburgova ulica; Pogačnik, Dunajska cesta in v trgovinah »Sana«, Selegburgova ulica; Ivan Bonaf, Selegburgova ulica; I. Gorec, Dunajska cesta; Slavko Rus, Dunajska cesta; A. Rasberger, Miklošičeva cesta; Ivanka Smalc, Marijin trg; Bogomir Motoh, Vodnikov trg in v obeh lokalih »Putnik« (Dunajska cesta in hotel Miklič) Cene so za stojišča 10 Din, za sedeže pa 20 do 30 Din.

predsedniku dr. Šerku. K besedi se je oglašil Vladimir Kapus, ki je v precej temperamentnem govoru nastopil proti časopisni gonji in raznim intrigam, ki so se začele zadnje čase proti Zou.

Peti govornik, ravnatelj Remec, je bil mnenja, naj se društvo razpusti. Treba si je ustvariti jasno sliko, Zou je sedaj v neugodnem položaju. Zato je treba tudi jasnega in temeljitega odgovora od mestnega zastopa, od katerega je odvisen nadaljni društveni obstoj. Zato predlaga nastopno spomenico, ki naj se pošlje občinskemu svetu:

- 1) Občinski svet naj sklene, da društvo vpraša občinski zastop, ali je zoološki vrt v interesu Ljubljane ali ne. Občinski zastop naj se tozadevno izjavi.
- 2) Občinski svet naj izjavi, ali prevzema sam zoološki vrt, ali prepusti to društvu Zou.
- 3) Občinski svet naj da društvu za daljšo dobo ribnik z okolico na razpolago.
- 4) Zou naj zaprosi za primerno subvencijo.
- 5) Mestna občina naj pošlje svoje delegate v odbor društva.

Dodatni predlog naj bi bil: Utemeljitev društva Zou.

Ravnatelj vselejema dr. Dular, je predlagal, naj Zou prevzame v svojo upravo mestna občina, društvo pa naj ima posvetovalni glas. Občinski svetnik g. Likozar je izjavil, da so v občinskem svetu tri skupine: ena je za, druga je proti obstoju društva, tretja je nevtralna. On je za napredok Ljubljane in zato smatra, da je Zou koristna naprava in naj društvo ostane. Izjavlja, da bo z vsemi močmi podpiral stremljenje Zoa.

Dr. Oblak je bil proti predlogu dr. Dularja, naj prevzame društvo Zou mestna občina. Ostane naj v rokah onega, ki ga je ustanovil. Dr. Dular je še predlagal, naj mestna občina jamči za redno mestno dajacijo ali pa prevzame garancijo za eventualno izgubo. Inž. Dietrich je mnenja, da je treba sestaviti spomenico, kakor jo je predlagal ravnatelj Remec in obenem občini razložiti, zakaj je ribnik društvu najbolj potreben. Magistratni svetnik Jančigaj je bil mnenja, da je treba največjo pozornost posvetiti finančnemu vprašanju. Predlaga, naj se spomenici priloži natančen finančni načrt, potem se bo mestna občina lahko odločila, ali prepusti društvu ribnik ali ne.

V debato so posegli še razni govorniki, ki so zastopali mnenje, da je zoološki vrt za Ljubljano velike važnosti, tako v kulturnem, kakor tudi v gospodarskem in tujsko prometnem pogledu. Vsi govorniki so bili mnenja, da je tivolski ribnik najprimernejši za zoološki vrt.

V resumeju je dr. Šerko izjavil, da so vsi predlogi, ki so jih govorniki iznesli, prav lepi, da pa vztraja na demisiji, ker v takih razmerah ni več mogoče delati. Delal in garal je tri leta, sedaj naj poskusijo drugi. Predlaga, naj se društvo razpusti. Predsednikov predlog je bil soglasno odklonjen, njemu pa izrečena soglasna zaupnica. Kljub temu je predsednik vztrajal pri tem, striktno izjavljajoč, da on, njegov brat univ. prof. dr. Milan Šerko, g. Eger, znani mecen in eden največjih dobrotnikov društva Zou in Šerkov sin izstopajo iz društva.

Izredni občni zbor njegovega izstopa ni sprejel na znanje. Remčeva spomenica, ki se pošlje občinskemu svetu, je pa bila soglasno sprejeta, kakor je bil izredni občni zbor okoli 11. zaključen.

Opozorilo orožniškim vpokojencem

Društvo orožniških vpokojencev v Ljubljani obvešča svoje člane, da dinarski vpokojenci po penzijskem fondu, ki se ni pridružili tožbi za draginski doklade, zdaj lahko pridejo do svojih zakonitih pristojbin z retroaktivno veljavnostjo, ker je podana razsodba državnega sveta, glasom katere pripadajo ti zaostanki tudi vsem drugim. Neki orožniški vpokojenec, ki ni bil med znanimi 103 tožitelji, se je obrnil na finančno ministrstvo s prošnjo, da bi se priznala tudi njemu razlika, katero so tožitelji dobili. Finančno ministrstvo je prošnjo zavrnilo in dotični vpokojenec se je pritožil na državni svet, ki je njegovi pritožbi z daljšo motivacijo ugodil in odlok finančnega ministrstva razveljavil. (Dotični odlok državnega sveta je interesantom na vpogled pri društvu orožniških vpokojencev v Ljubljani.)

Dotičnemu vpokojencu orožniku so bili priznani vsi zaostanki. Prizadeti naj se torej obrnejo s primerno utemeljenimi prošnjami neposredno na finančno ministrstvo ali pa naj izročijo potrebne podatke odvetniku dr. Korunu v Ljubljani, ki ima že več tozadevnih aktov in ki je pripravljeno urediti to zadevo. Razsodbo državnega sveta naj smatrajo v svoj prilg tudi oni orožniki, ki so stopili v pokoj zadnje čase, kajti tudi oni so bili po krivici prikrajšani na draginskih dokladah zase in za rodobne člane. Tudi ti naj se obrnejo z utemeljeno in obrazloženo prošnjo na finančno ministrstvo. Vsem članom, ki jim še kaj ni jasno, je društvo z informacijami vedno na razpolago.

Beležnica

KOLENDAR

Danes: Četrtek, 31. julija 1930, katoličani: Ignacij, pravoslavni: 18. julija, Jakint.

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Ne verujem več nobeni ženski.

Kino Ideal: Lulu.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Bohinc, Rimska cesta; Leustek, Resljeva cesta.

Na splošno zahtevo še danes ob 4., 1/28. in 1/410

Richard Tauber

v zvočnem filmu

„Ne verujem več nobeni ženski“

Jutri!

Kralj pevcev

Al Jolson

v pretresljivem zvočnem filmu

in njegov mali »Sonny Boy«

(Pojoči norec)

Singing Fool

ELITNI KINO MATICA

Telefon 2124

Rado Murnik — 60 letnik

Ljubljana, 31. julija.

Težko in s sočutjem v srcu se spominjamo danes našega najvselejše pisatelja, tistega vedno se dobrohotno smeječega Rado Murnika, ki že leta in leta nič več ne slišimo o njem. Ali vendar še

živi, kakor veliki njegov predhodnik v zbadljivosti Heinrich Heine — in der Matrazengruft. Pozabil si ga, nevaležni narod, ki te je zabaval, kakor nikdo drugi prej in tudi pozneje ne. Gori za gorenjskim kolodvorom leži naš največji humorist in strmi v strop dneve in dneve, mesece in mesece, že leta in leta. In premišlja, kako je sam, pa se ne jezi na nas in nas ne kolne, ker je živo v njem njegovo trpljenje preizkušeno zlato srce. Odpušča nam in domovini, ker sta mu bila narod in domovina vedno edina ljubezen. Morebiti se smehlja, kakor so se smehljali največji misleci in mučeniki ob dognanju najgloblje vsebine našega življenja, da je vse, prav vse — vanitas. Smehlja se, ker je v tako dobri družbi tudi, kar se domačih tiče — od Prešerna mimo vseh, skoraj prav vseh naših velikih mož, pa do Groharja in Cankarja, samih žrtev svojega značaja in srca na oltarju domovine. Samo ti prijatelji ga tolažijo, kadar mu grenkoba sili iz srca... In njegova stara predoba mama. V boljsem varstvu nikdo ne more biti nikjer, kakor na materinem srcu, ki zlomljeno utripa tako dolgo le zato, da ljubi svojega nesrečnega sina.

Danes je torej šestdeset let, kar je bil Rado Murnik rojen v Ljubljani. Po maturi na domači gimnaziji je študiral medicino na Dunaju in v Gradcu, pa ga je zapeljala nepremagljiva sila talenta, da se je popolnoma posvetil književnosti. Po prevratu so mu dali službo v dopisnem uradu, ki jo je po ukinitvi urada zopet izgubil. Nato so pa pozabili na njega...

Že leta 1892. je jel pisati v dijaško »Vesno«, potem je pa zakladal Ljubljanski Zvon, Slovana, Slovensko Matico, Lovca, Ilustrovani tednik, Kurenta, Plamen, Slovenca, Tedenske slike, Narodno-gospodarski Vestnik, a tudi Laibacher Zeitung, Neue freie Presse in praško Politiko, saj prav tako piše vzorno nemščino kakor našepšotno slovenščino, s svojimi jclji, ki so se čitalci trgali za nje. Nepozabna je tudi »Osa«, ki je našla v Murniku najvestnejšega in najposobnejšega urednika. Za naš list je napisal ogromno število podlistkov in vesele zgodbe o neumrljivem ljubljanskem purgariju Bucku so v naši žurnalistiški še vedno nenačudnostljive. Nikdo ni opisal svojih someščanov tako plastično, živo in resnično kakor on — najverodostojnejša priča življenja svoje dobe. Nikdar pa ni zapisal surove in žaljive, še manj pa zlobne besede, ker je rojen in vsestransko kultiviran kavaler.

Se vedno čitajo z užitkom njegov roman »Grogla n drugi«, leto za letom igrajo diletantje »Napoleonov samovar« in občudujejo »Hči grofa Blagaja« najširše mase naroda in najbolj razvajeni gurmani, ne samo zaradi kristalno obrušenega jezika, temveč tudi zaradi njegovega pozivljajočega zdravega humorja in briljantne duhovitosti. »Bucek v strahu« je nesmrtn in še vedno vzbujajo krohro njegovi »Navihanci«, »Znanci«, »Jari junaki«, »Lovski bajke«, »Matavej Matija«, »Na Bledu« in druge vesele resne in šaljive stvari. Desetletja in desetletja že zabava in bo še zabaval ves narod, zato, prijatelji, se ga spominjamo, da se tudi v njegovih očeh vsaj še enkrat zasvetijo solze veselja in radosti. Preveri se, da nisi sam, dragi osamel Rado!

A. G.

Zopet nesreča v gorah?

Ljubljana, 31. julija.

Zadnje dni so se razširile vesti, da so se 29. julija pri plezanju na Kočno ponesrečili trije dijak in sicer abiturient Vin, ko Cerin, filozof Ivan Krečič in učitelj, šnik France Perko, vsi trije z Ježice.

Davi smo se obrnili v tej zadevi telefonično na orožniško postajo na Jezeru, kam, pa ni vedela o nesreči ničesar. Tudi SPD še ni prejelo nobenega poročila. Opoldne nas je županstvo občine Ježica o tej zadevi obvestilo takole:

Dijaki so odšli pretekli teden s kolesi po Kokrški dolini na Jezerko in so imeli namen, peljati se na Koroško. V planine niso hoteli. Preko meje so jih sicer orožniki pustili, finančna straža pa jih je zadržala, ker niso imeli propustnic. Rekli so jim, naj si najprej preskrbe propustnice. Dijaki so se nato vrnili, dva od njih sta odšla na planine, čeprav nista bila zadostno opremljena. France Perko pa se je snoči vrnil na Ježico. Vest o nesreči treh dijakov v Kamniških planinah je torej pretirana, dasi je mogoče, da sta se Cerin in Krečič morda res ponesrečila.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 31. julija.

Tatovi, ki so nekaj časa mirovali, so postali zopet agilni. Davi je bila na policiji prijavljena cela vrsta tatvin, med temi par večjih.

Tako je na policiji prijavil nočni čuvaj Alojzij Furar, da je bil 29. t. m. v gostilni Fister na Zaloški cesti št. 10. Okoli 20. je sčel sukunjič in odločil klobuk, ker mu je postalo prevroče, in nato za hip odšel na dvorišče. Ko se je vrnil, je opazil, da je sukunjič izginil, pa tudi o klobuku ni bilo ne duha ne sluha. Oboje mu je odnesel prebrisan tat, ki je v zameno pustil na obehalniku star oguljen sukunjič in obrabljen klobuk v vrednosti kakih 200 Din. Furar ima nad 1100 Din škode. Sukunjič je bil vreden 800, klobuk pa 100 Din. V sukunjiču je bila tudi srebrna ura z verzičico v vrednosti 300 Din. Policija je tatu že na sledu.

K graščaku Adolfu Galletu v Zg. Siški zahaja neka dvozožna lisica že dalje časa v vas. Pred 14 dnevi mu je bil ukraden lep puran, nekaj dni kasneje mu je tat odnesel 6 kokoši, dan kasneje dve raci, zadnje dni pa tri goske. Skupaj ima graščak okoli 700 Din škode. Policija sedaj poizveduje za neznanecem, ki se rad masti na tuj račun.

Iz spalnice delavca Ibrama Sakanovića v Vodmatski ulici je nekdo odnesel rjavo moško obleko in sivo moško obleko, hlače in več drugih stvari v vrednosti 1030 Din. Podobna smola je doletela tudi zidarja Rada Klementiča, stanujočega v baraki v Aškerčevi ulici. Neznani vlomilec mu je odnesel pleteno košaro s perilom in obleko ter z raznim živežem v vrednosti 1312 Din. — Posestnik Franc Zajc je prijavil, da mu je nekdo z nove stavbe v Rožni dolini odnesel okoli 30 m strešne lepene v vrednosti 170 Din. — Posestniki Mariji Čičevi, stanujoči na Izanski cesti št. 54, je nekdo iz spalnice odnesel 330 Din.

Čudna pota usode

Kako čudna so pota usode, bi lahko rekel ruski častnik Stamin, katerega je odpihala boljševiška revolucija v Carigrad, kjer je preživel nekaj let v največji bedi. Brezposelnost, beda in glad so ga prisilile, da se je zatekel k nekemu bogatemu Turku. Turek ga je sprejel in dejal, da je pripravljen pomagati mu iz stiske. Omenil je, da mora biti Rusom hvaležen, ker so storili veliko uslugo njegovemu očetu. Njegov oče je bil namreč pobočnik Osmanskega paše in ko je padla v rusko-turški vojni l. 1877-78 Plevna, je prišel v rusko ujetništvo. Neki ruski general, ki je bil pri obleganju trdnjave ranjen in je izgubil nogo, je vzel turškega ujetnika k sebi in je ravnal z njim kakor s svojim sinom.

Po povratku iz ujetništva in kot zabesnik se je vedno spominjal plemenitega ruskega generala. Sin mu je moral svečano obljubiti, da bo pomagal prve-mu Rusu, katerega bi našel v težkem položaju. V kakršnem je bil on. Slednjič je pokazal Turek ruskemu častniku sliko dotičnega generala. Častnik je takoj spoznal moža na sliki. Bil je njegov oče general Stamin, znani častnik ruskega generalnega štaba iz časov rusko-turške vojne. Bogati Turek je siro-mašnega častnika takoj adoptiral, čim mu je z dokumenti dokazal, da je res generalov sin. Zdal živi ruski častnik v starih razmerah in denarja ima toliko, da lahko izdatno podpira še svoje rojake, živeče v bedi.

Ali ste že naročili na ilustrovano tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«?

Zoo ostane v Ljubljani

Društvo ostane, zahteva pa tivolski ribnik in vsakoletno podporo mestne občine — Predsednik dr. Šerko odstopil

Ljubljana, 31. julija.

Agilno društvo Zou je imelo snoči v restavracijskih prostorih Slona izred. občni zbor, ki je bil za društvo zgodovinskega pomena. Slo je za nadaljni obstanek ali za razpust društva. Zato ni čuda, da se je izrednega občnega zbora udeležilo lepo število članov in prijateljev živali.

Zborovanje je otvoril zaslužni predsednik, rektor univerze dr. Alfred Šerko, ki je prešel po uvodnih formalnostih takol na dnevni red. Uvodoma je prečital razna poročila in dopise, tičeče se društva Zou, dopis mestne občine, s katerim se dovoljuje društvu še leto dni bivanja in nastanitve ob tivolskem ribniku itd. Predsednik je v sarkastičnem tonu precej ostro nastopil proti načinu postopanja, ki društvu onemogoča nadaljni razvoj in ga naravnost sili k razpustu.

Dr. Šerko je poudarjal, da je začelo društvo leta 1927. marljivo delovati, čeprav se je zavedalo velikih težkoč ter je vnaprej računalo s starokopitnimi nazori Ljubljancanov in ljubljanskimi filistri. Svojo nalogo je dobro rešilo, čeprav je vse delo, idejno in manuлно, slonelo na ramah šestih ljudi in čeprav je bilo treba denar nabirati od moža do moža. Društvo je v treh letih svojega obstoja napravilo lepo zbirko živali, katero razkazuje javnosti. Težkoče s prehrano živali, s prezimovanjem itd. so bile velike, kajti društvo je bilo brez denarnih sredstev. Člani so sami pleskali kletke, krmlili živali in delali na vse kriplje, da se prištedi za druge stvari nujno potrebne denar. Društvo je hotelo doseči svoj končni cilj, za katerega je delalo propagando — ustanoviti v Ljubljani zoološki vrt.

Toda že so se oglašili prvi filistri. Da ptice in živali v kletkah trpe. To so videli Ljubljancani, kako pa trpe dekle in krščenke, ki morajo spati v zatohlih čumnatah, tega pa ne vidijo. Ljubljanski občinski svetniki trde, da Zou ne spada v sredino mesta v Tivoli, S sinom je dr. Šerko prepotoval najmanj pol Evrope in videl nebroj zooloških vrtov, akvarijev itd., toda vse te naprave so večinoma sredi mesta. Celo Schönbrunski vrt je takorekó sredi mesta in ni bil na poti pokojnemu Francu Jožefu, ki je imel zelo občutljiv nos. Zoološki vrt je odvisen od publike in njenega poseta in

zato mora biti sredi mesta. Trgovci tudi odpre »štacuno« tam, kjer je trg. Kar se tiče smrada, je treba ugotoviti, da v nobenem zoološkem vrtu ni smrada, kvečjemu gre za specifičen živalski duh, ki pa ni neprijeten. Zou namreč ni menzarija.

Tretji argument mestne občine je bil, da je pač škoda ribnika, kjer je edini prostor za veslanje in drsanje v Ljubljani. Po njenem mnenju je ribnik škandal za mesto. Za drsanje je odprto pozimi samo nekaj dni, za veslanje pa sploh ne pride v poštev. Zou bi napravil iz njega majhen paradiž z vodnimi pticami. Če izrinejo Zou iz mesta, bo pač tako, kakor z botaničnim vrtom, za katerega 99 odstotkov Ljubljancanov sploh ne ve, kje je. Pa ne! Društvo hočejo spraviti na večno pot ali pa na Grad. Danes pa gre za eksistenčno vprašanje. Mi ne moremo čakati leto dni, da se občinski možje premislijo. Oskrbovanje živali stane Zou 5000 Din mesečno. Čas hiti, naše denarne rezerve se krčijo. Še leto dni, pa bodo naše živali poginile in društvo bo zaspalo. Potem bodo srečni Ljubljancani, katerim menda razen spalnice in kloseta vse na svetu smrdi.

Nekateri so mnenja, da naj občinski svet društvu odstopi ribnik in nakloni primerno subvencijo. Ker pa predsednik ve, da se to ne bo zgodilo, izstopa iz društva. Blagajniško poročilo je podal g. Vrbovec. Iz poročila je razvidno, da je imelo društvo v treh letih svojega obstoja 296.000 Din dohodkov in 266.000 Din izdatkov. Sedanje društveno premoženje znaša poleg inventarja 29.000 Din, ki pa bodo kmalu izčrpani.

K besedi se je oglašil podžupan prof. Jarc, ki je upravičil ravnanje občinske uprave, češ, da večina ni proti društvu. Ljubljana je zdaj na razvoju med staro in mlado Ljubljano. Nekateri gledajo na vse iz materijalističnega vidika, drugi, zlasti mladina, pa ne iščejo v vsaki stvari profitarstva in so mnenja, da mora imeti mesto take kulturne naprave, čeprav nič ne nesejo. Mesto gotovo ni proti društvu in zato je prepričan, da se bo dalo občinsko upravo prepričati, da je Zou kulturna pridobitev Ljubljane. Zou naj živi, naj se razvija in naj ostane.

Naslednji govornik je izrazil zaupnico

Avgustus Muir:

01

Krog zločinov

Roman

Komaj so se vrata za njim zaprla, se je v veži nekaj zganilo. V peči je se tlela žerjavica. Iz teme je tiho stopil v ta motni krog svetlobe mož. Vzel je iz žepa revolver in ga polžil na mizico kraj sebe.

Ura na drugi strani veže je mirno tiktakala v noč. Neznanec je sedel nepremično pri peči in napeto poslušal, da bi prestregel tudi najmanjši ropot.

Eastwoodov svet

Detektiv inspektor je pogledal iz ob-
rabljenega, toda udobnega naslanjača,
v katerem se je bil dobro vgnezdil.

— Prokleto! — je zagodnjel, vrgel
nedokajeno cigareto v peč in se znova
zleknil nazaj.

Bilo je naslednjega dne ob enajstih,
Eastwood je zopet nenadoma posetil
Georga Bentleyja v njegovem stanova-
nju na sv. Petra nasipu in George je
porabil to priliko, da pove svojemu pri-
jatelju, kaj je prejšnji dan odkril.

— Prokleto! — je vzklil Eastwood
smeje. — Ali se vam sanja, dragi moj,
ali me pa vlečete za nos.

George je pa svečano izjavil, da je
slišal v sobi Molly Langtonove glas svo-
jega rankega očeta. Posnetek je moral
biti narejen v kletnem laboratoriju in
kemikni poskus, katerega je opisoval
znani glas, je bil narejen pred štirinaj-
stimi dnevi.

— Ste trdno prepričani, da je bilo
pred štirinajstimi dnevi? — je vprašal
Eastwood iz naslanjača.

— Seveda sem. Poskus je bil zelo
uspešen in odstranil je mnogo ovir v
velikem Caspianovem odkritju sublima-
cije premoga. Spominjam se, da je prav-
il Sternhold baš pred štirinajstimi dne-
vi Caspianu vprilo mene, kako velik
uspeh je dosegel. Stvar je bila zame
preveč važna, da bi se zmotil.

— Torej ste prepričani, da je bil
glas vašega očeta, ki je diktilal beležke
o tem poskusu?

— Kako bi ne bil prepričan! Sai so
bile besede, katere je vedno rabil, saj
je bil njegov glas. Bil je glas mojega
očeta — stavim glavo.

Eastwood je vstal in začel hoditi po
veliki sobi z nizkim stropom.

— Kaj ste mi pravili o Sternholdu?
Da je imel prstan vašega očeta? — je
vprašal nenadoma.

— Ko sem Sternholda premikastil,
mu je padel prstan iz žepa. Prisegal je,
da mu ga je moj oče dal, to je bilo zad-
nje na svetu, kar bi bil storil moj oče
— vsaj zdlo se mi je vedno, da moj
oče ni mogel videti tega lopova.

Eastwood si je zamišljeno prižgal
novo cigareto.

— Recimo, da je vaš oče še živ.
Recimo, da nadaljuje tajno svoje znan-
stveno delo v Caspianovem laboratoriu.
Ali mora Caspian to vedeti?

— Seveda mora.

— A Marcus Sternhold?

— Tudi. Ta prav gotovo ve.

— Torej — kakšen razlog naj bi
imel vaš oče, da razglasi o sebi laž in
prisili vse verjeti, da je utonil v Temzi?

— Kdo ve! Je samo en razlog, s
katerim računam — strah.

— Kakšen strah? — je vprašal
Eastwood mirno.

— Zopet kdo ve. Morda je bil v
stiski. Bil je sicer slaven učenjak, na
posvetne zadeve se pa ni posebno do-
bro razumel.

— Hm, — je pomislil Eastwood. —
Saj ni nikjer rečeno, da je moral biti
baš strah.

— Kaj mislite s tem?

Toda Eastwood je zmajal z glavo.

— Čudno, — je zamrmral, — če je
res tako, kakor pravite. — Iztegnil je
roko po klobuku. — Da ne pozabim,
včeraj smo aretirali enega člana naše
priateljske družbe.

George se je ustrašil. V duhu je za-
gledal pred seboj fotografijo odtisa pal-
ca s čudno dvojno brazgotino — odtis
palca, katerega je bil posnel Scotland
yard s ponarejenih bankovcev. Spomi-
njal se je zelo dobro onega dne v labo-
ratoriju, ko je vrteči se kovinasti disk
ranil njegovega očeta na palcu.

— Mož, katerega smo včeraj areti-
rali, — je nadaljeval Eastwood — je bil
eden glavnih razpečevalcev ponareje-
nih bankovcev. Imenuje se Warner.
Našli pa še nismo onega pravega, pre-
metenega satana, ki denar ponareja.
Saj sem vam dejal, da mislimo, da se
skriva v temle okraju. No torej, zбо-
gom, dragi prijatelji. Le glavo pokonci.
Kdaj mislite dobiti drugo službo?

— Druge službe ne bom iskal, do-
kler —

— Dokler kaj? — Eastwood se je
obrnil ves presenečen od vrat. Georgov
glas se je nekam čudno tresel.

— Oče mi je bil vse, kar sem imel
na svetu, Eastwood. Pomenil je zame
več, nego bi mogel kdo misliti. Ne bom
iskal službe, dokler ne ugotovim, ali je
mrtev ali živ. Vsaka najmanjša sled mi
bo dobrodošla, čeprav bom moral de-
lati noč in dan.

— Hm, — je zamrmral Eastwood
znova in namršil obrvi. Obmolnil je in
pogledal v strop. — Če hočete poslu-
šati moj nasvet, bodite zelo previdni v
občevanju z ljudmi. Če se ne motim,
prihrumi nevihta tu nekje mimo in si-
cer prav kmalu. To je vse, kar vam
morem zdaj povedati.

Na pragu se je še ozrl in vprašal:
— Ste že kdaj videli tistega starega
ruskega žida, katerega je last trgovina
s starinskimi predmeti tu na sv. Petra
nasipu?

— Ne, nisem ga videl, — je odgo-
voril George. — Sicer bi pa rad vedel,
zakaj vas to zanima.

Toda vrata so se že zaprla za de-
tektivom in Georgovo vprašanje je
ostalo brez odgovora.

— Druge službe ne bom iskal do-
kler —

— Dokler kaj? Eastwood se je
obrnil ves presenečen od vrat. Georgov
glas se je nekam čudno tresel.

— Oče mi je bil vse, kar sem imel
na svetu, Eastwood. Pomenil je zame
več, nego bi mogel kdo misliti. Ne bom
iskal službe, dokler ne ugotovim, ali je
mrtev ali živ. Vsaka najmanjša sled mi
bo dobrodošla, čeprav bom moral de-
lati noč in dan.

— Hm, — je zamrmral Eastwood
znova in namršil obrvi. Obmolnil je in
pogledal v strop. — Če hočete poslu-
šati moj nasvet, bodite zelo previdni v
občevanju z ljudmi. Če se ne motim,
prihrumi nevihta tu nekje mimo in si-
cer prav kmalu. To je vse, kar vam
morem zdaj povedati.

Na pragu se je še ozrl in vprašal:
— Ste že kdaj videli tistega starega
ruskega žida, katerega last je trgovina
s starinskimi predmeti tu na sv. Petra
nasipu?

— Ne, nisem ga videl, — je odgo-
voril George. — Sicer bi pa rad vedel,
zakaj vas to zanima.

Toda vrata so se bila že zaprla za
detektivom in Georgovo vprašanje je
ostalo brez odgovora.

Darujte za slepce!

Katastrofe v zadnjih 30 letih

Zadnjih 30 let so zadele človeštvo mnoge elementarne katastrofe, ki
so zahtevale mnogo človeških žrtev in napravile ogromno škodo

Katastrofalni potres v južni Italiji
zanima zdaj ves svet tembolj, ker se
oglašajo potresni sunki tudi drugod in
ker ni izključeno, da smo prišli v po-
tresno dobo. Zato ni čuda, da se lju-
dje zanimajo v zvezi s tem potresom za
razne elementarne katastrofe v teko-
čem stoletju. Bilo jih je že mnogo, to-
da tako pogoste, kakor so zadnja leta,
menda še nikoli niso bile. V nasled-
njem hočemo naštet elementarne kata-
strofe v zadnjih 30 letih.

8. maja 1900 je začel Vezuv nena-
doma tako močno bruhati, da so se
ljudje bali, da bi se ne ponovila strašna
katastrofa iz l. 79 po Kristusu, ko so
bila uničena cvetoča mesta Herkulani-
um, Pompei in Stabia. Leta 1902 je
nastala strahovita katastrofa na otoku
Martinique, kjer je zahteval vulkan
Mont Pelé 40.000 člov. žrtev. Leta 1905
je zadel močan potres Kalabrijo. Število
človeških žrtev je znašalo 300. Leto
dni pozneje je začel bruhati Vezuv, ki
je pripravil 11.000 ljudi ob streho, k
sreči je pa zahteval samo 15 človeških
žrtev. Komaj se je poleglo razburjenje
ob tej nesreči, je prišla iz Amerike vest
o strahovitem potresu, ki je zadel kra-
ljičo zlatega zapada, pristaniško mesto
San Francisco. To je bila velika ele-
mentarna katastrofa, 200.000 ljudi je
ostalo brez strehe in v razvalinah me-
sta so divjali nešteti požari. Istega le-
ta je uničil potres tudi mesto Valparaiso
v Chile.

Leta 1908 je zadel potresna kata-
strofa Messino. Potres je zahteval
75.000 človeških žrtev. Potres se je po-
tem razširil na vso Kalabrijo in pod
razvalinami porušeni hiši je našlo
smrt še 30.000 ljudi. Leta 1910 je za-
dela elementarna katastrofa Pariz.

Francoski prestolici je pretilo razdeja-
nje v obliki poplav. Elysejska polja so
bila pod vodo in Parizani so se bali naj-
hujšega. K sreči je začela voda polaga-
ma odtekati.

V povojnih letih se pričinja serija
elementarnih katastrof z velikim torna-
dom nad znamenitim ameriškim kopa-
lišči Miami in Palmbeach na Floridi.
Razdejanje je bilo strahovito. Tornado
je zahteval 2000 človeških žrtev. 50.000
ljudi je ostalo brez strehe. Mesec dni
pozneje je zadel slična katastrofa Ha-
vano. Potopilo se je 100 ladij, 800 ljudi
je našlo smrt in nad 1000 je bilo ranje-
nih. Potem je prišel potres na Japone-
skem. Po uradnih poročilih je bilo 3200
mrtvih in 7000 ranjenih. Komaj je bila
za silo likvidirana ta katastrofa, je za-
čel naraščati veletok Mississippi. 40
večjih krajev je bilo pod vodo, voda je
prodrla nasip pri New Orleansu, več
sto ljudi je našlo smrt v valovih in
gmožna škoda je znašala več milijonov
dolarjev.

Sredi aprila 1928 je zadel hud po-
tres Bolgarijo. Središče potresa je bilo
oddaljeno kakih 100 km od Sofije. V
Plovdivu in v okolici je bilo nad 100
mrtvih, ranjenih pa več sto. Sredi sep-
tembra 1928 je besnel tornado na Flo-
ridi, kjer je zahteval 2000 človeških
žrtev, v Guadelupi pa 1270. Uničil je
tudi mesto St. Juan na Portoriki. Za-
četkom novembra je začela bruhati
Etna, koncem novembra so zadelo Ev-
ropo silna neurja, v decembru je pa
zahteval potres v Chile 300 človeških
žrtev. Letos v juniju je bil potres na
Novi Zelandiji, v juniju je začel bruhati
Kakatao, koncem julija je pa zadel ka-
tastrofalen potres južno Italijo.

skega kralja, je bil iz Francije izgnan,
ker je delal škandale. Vse, kar se da
o njem decentno trditi, je to, da je
njegova preteklost opravičevala vsa
druga pričakovanja, samo tega ne, da
bi se kdaj oženil. Kneeginjo je zastopal
pri razpravi slavni advokat Torres,
njene sorodnike pa predsednik pariške
odvetniške zbornice Aubepin.

Zanimivo je, kaj navajajo sorodni-
ki v dokaz, da je kneginja prismojena.
Pravijo, da je blazno zaljubljena v
pse, kure in osle. Zatečena starka
stanuje v hotelu, kjer plačuje ne samo
sobo, v kateri stanuje sama, temveč
še tri druge, sosedno, sobo nad seboj
in pod seboj. Skoro ne mine noč, da
bi ne kričala, da umira, čeprav ji nič
ni. Starkin zagovornik je pa predložil
sodišču izjave odličnih psihijatrov, ki
trdijo, da je kneginja duševno docela
zdrava.

Kneginja si je izbrala čudnega že-
nina, pa tudi z otroci ni imela večje
sreče. Edini sin, ki jo je zelo ljubil,
je padel v vojni. Ona je vzgajala nje-
gove otroke. In to je po Torresovem
mnenju glavni vzrok, da se ni že prej
poročila z Ludvikom Ferdinandom,
katerega pozna že 18 let. Drugi njen
sin Robert se je dal ločiti in je živel
v Avstraliji z neko pijanistko, katero
je zdaj tudi zapustil. Tretji sin Jakob
je bil že trikrat oženjen in trikrat lo-
čen in ko je zapravlil ves denar, je za-
čel objavljati v nekem listu pod svo-
jim imenom serijo lascivnih člankov
pod naslovom »Moje pustolovščine«. Taki
otroci po Torresovem mnenju ni-
majo pravice zgražati se nad materjo,

Slovo Krestinskega od Berlina

Po odstopu ljudskega komisarja za
zunanje zadeve Čičerina je bil imeno-
van na njegovo mesto Litvinov, za
njegovega namestnika pa dosedanjji
sovjetski poslanik v Berlinu Krestin-
ski. Krestinski še ni bil odpoklican iz
Berlina, kamor pride baje Rikov, ven-
dar se pa berlinski tisk z poslavlja od
sovjetskega poslanika, ki je prebil v
Berlinu skoro osem let. Krestinski je
bil zelo gostoljuben, toda berlinski
tisk se poslavlja od njega suhoparno
ali pa celo sovražno.

Zanimivo je, da pravi »Germania«,
stoječa blizu državnemu kancelarju, da
je bila Moskva z delovanjem Krestin-
skega v Nemčiji prav lahko zadovolj-
na. Samo njegovi aktivnosti se ima po-
litični komunizem v Nemčiji zahvaliti,
da je dosegel tako velike uspehe. Kres-
tinski je sedaj na počitnicah na Kri-
mu in v Berlin se vrne baje samo za-
to, da pošlje svojo rodbino v Moskvo.

Afera kneginje de Broglie

Kakor smo že poročali, se je vr-
šila pred civilnim sodiščem v Parizu
zanimiva razprava v zadevi kneginje
Amadee de Broglie, ki se hoče poro-
čiti s 45-letnim infantom Ludvikom
Ferdinandom, čeprav je stara že 73
let. Njeni sorodniki so zahtevali, naj
pride pod kuratelo. Ludvik Ferdinand,
pravi španski infant, bratranec špan-

če se hoče na stara leta drugič poro-
čiti.

Po vsem tem je bilo sodišče prisi-
ljeno zahtevu otrok in sorodnikov
glede kuratele odkloniti in obsoditi
zasebne tožitelje na povračilo sodnih
stroškov.

Evropske lepote na ogledu

Ze zadnjič smo poročali, da se pri-
pravljajo evropske lepote na lepoto
konkurenco v Rio de Janeiro. Wee-
kend, katerega so imele pred odhodom
v francoskem letovišču Deauville, je
bil ena najstijajnejših družabnih prire-
ditev letošnje sezone. V oblekah, ka-
tere so jim napravili najznamenitejši
pariški modni saloni, so nastopile v
sobotno zvečer na estradi znane restav-
racije »Les Embassadeurs«, kjer jih je
predstavil izbranemu občinstvu iz vseh
krajev sveta znani francoski pisatelj
Fouquieres.

V nedeljo popoldne so pa nastopile
evropske lepote v zabavišču »Bar du
Soleil« in sicer večinoma v japonskih
kimonih ali pa kar v kopalnih oblekah.
Po vrsti so šle čez estrado, vsako po-
sebej so fotografirali in filmali, gospoda
jih je pa burno pozdravljala. Naval ob-
činstva je bil ogromen. Med drugimi
so si ogledali evropsko žensko lepoto
ruski veliki knez Dimitrij, maharadža
iz Kapurtale, mnogi angleški in franco-
ski plemiči, avtomobilski tovarnar Ci-
troen itd.

Cesta čez Veliki Klek

Ze pred leti pripravljena gradnja
ceste čez Veliki Klek, s katero se
skrajša vožnja z avtomobili med Nem-
čijo in Italijo za več ur, je prišla konč-
no v odločilni stadij. V torko popoldne
so bila končana na Dunaju pogajanja o
oddaji del. Gradnja je zasigurana in
prične se že v avgustu. Glavni udele-
ženec pri finansiranju ceste bo AEG, ki
ima velik interes na tem, da bi bile nje-
ne elektrarne v okolici dovolj zaposle-
ne z gradnjo ceste in pozneje z zida-
njem hotelov in novih podjetij v zvezi
s cesto. Cesto bo gradilo okrog 4000 de-
lavcev, ki bodo delali več let večinoma
v planinah 2000 do 3000 m nad
morsko gladino, kjer bo preskrba z ži-
vili in obklo zelo težka. Potrebna bo
posebna organizacija za preskrbo de-
lavstva.

Sključene so že predhodne pogodbe
z dobavitelji. Podjetniki so se morali
obvezati, da prevzamejo za vsako
tvdno 100.000 šilingov za financiranje
gradenj. Vsi stroški bodo znašali okrog
12 milijonov šilingov, stroški za 1 km
ceste okrog 300.000 šilingov. Deloma
bo obnovljena stara državna cesta za
časa rimskega cesarstva, po kateri so
nekoč prevažali sol. Kapital za gradnjo
ceste da država. AEG in stavbne tvr-
dke, 2 milijona šilingov naj bi pa vrgle
obligacije.

Najboljše, najtrajnejše, zato
najcenejše

Mag. št. 24829/30 ref. IX.

10459

Razpis.

Občinska uprava mesta Ljubljane razpisuje

**oddajo zidarskih in ostalih del za napravo
javnega stranišča v Spodnji Šiški.**

Navodila in razpisne podloge se dobi v mestnem gradbenem uradu, Šolski
drevored 2/II, v času uradnih ur od ponedeljka, dne 4. avgusta 1930, naprej.
Ponudbe je vložiti do dne 9. avgusta ob 11. uri dopolne istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani,
dne 28. julija 1930.

Srečke

državne razredne loterije

za II. razred so dospele.

Opozarjamo vse posestnike pri nas kupljenih srečk, da je rok za
obnovo srečk določen do 5. avgusta, in jih prosimo, da srečke
pravočasno obnovijo.

Zadružna hranilnica r. z. o. z., Ljubljana, Sv. Petra c. 19

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah.
Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne
odgovarjamo. — Najmanjši oglas Din 5.—

Strojepisni pouk

med počitnicami se vrši vsak
dan od 6 do 9 ure zvečer. Za-
četek 4. avgusta. Vpisovanje
1. avgusta in dalje vsak dan
od 6 do 8 ure zvečer. Te-
čaj za začetnike in izvežban-
ce. Posebni tečaj za starejše
dame in gospode. Učna ura
Din 4.— Christofov učni za-
vod, Ljubljana, Domobranska
cesta št. 7-1. 2052

Karla Maya

32 večinoma vezanih knjig za
Din 600.—. Ponudbe pod »Iro
»Karl May 2113« na upravo
»Slov. Narod«. 2092

ISČE SE

snazno opremljena soba z 2
posteljama za mesec dni in
sicer od 6. avgusta dalje. Po
možnosti v bližini glavne po-
šte. Pismene ponudbe na
upravo »Slov. Narod« pod
»Pošta«. 2092

VELIKA PRODAJA

dežnih plaščev, pelerin, plaht
za vozove, avtomobile, itd. se
vrši radi preselitve po izredno
nizkih cenah samo še do 3. av-
gusta. Jančigaj. Tavčarjeva 1.
(poleg Figovca). 2094

Želodčno tinkturo

preizkušeno, proti zaprtju in dru-
gim težkočam želodca priporoča
dr. G. Piccoli, lekarnar v Ljub-
ljani. 58/T

MODROCE

la afrik močno blago Din 240.—
spodnje modroce, mreže, posteljne
odeje najceneje kupite pri

RUDOLF SEVER

Marijin trg 2
Zahtevajte vzorec! 29/T

OTOMANE

v različnih vzorcih in najmo-
dernejših oblikah. — Divane
(patent), fotelje, salonske
garniture, peresnice, žimnice
(modroce) in vsa popravila
izdeluje točno in najceneje le
Sajovic. Ljubljana.
Stari trg št. 6.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in ža-
gan les, ladijska tla ceno od-
daja Fran Sustar, Dolenjska
cesta, telefon 2424. 60/T

DVOKOLESA — TEŽA OD 7 KG NAPREJ

najlažje in najmodernejšega tipa
najboljših svetovnih tovarn. Otro-
ški vozički od najpreprostejšega do
najfinjšega modela. Izdelujejo se
tudi po okusu naročnika. Šivami
stroji, motorji, pneumatika, posa-
zbera, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki
franko

•TRIBUNA• P. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov,
Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Materijal

za zasipanje jam in vrtov v velikih množinah na
razpolago pri zgradbi palače Pokojninskega zavo-
da. Reflektanti naj se zgledajo na stavbišču na Du-
najski cesti.

Makulturni papir

kž à Din 4.—

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«

1.000 Dinarjev

plačam, ako Vaša kurja očesa, bradavi-
ce, trda koža, trdi žulji ne bo v treh
dneh brez bolečin, brez nevarnosti, brez
noža, brez vnetja odstranili zdravniško
priporočeni »RIA-BALZAM«. — G. go-
zdni svetnik L. piše: »18 let sem trpel
na kurjih očesih; vsak čevlj in vsak korak mi je povzročal
bolečine.« — Enako piše vladni svetnik dr. Bodenstern in
grofica Zeppelinova. Cena z jamstvenim pismom Din 8.—,
3 lončki 15.— Din.

»Dr. Nic. Kemény, Košice, Postfach 12/E 13, Češkoslovaška«